Voorzitter,

Vanavond behandelen wij de deelnotitie Omgevingsvisie bouwlocaties en wegvarianten.

Zoals bij de introductie staat, gaat het om een leidraad, een visie tot 2030 en een stukje doorkijk naar 2040. Wij sluiten als CDA daarbij aan met ónze visie. En dat betekent nadrukkelijk dat er voor het CDA op dit moment géén dichtgetimmerde kaders zijn.

We zijn tot die visie gekomen door het bestuderen van alle stukken én de gesprekken die wij voerden met vele inwoners, bedrijven en projectontwikkelaars. Uit het laatste bleek onder andere dat:

- Etten-Leur trots mag zijn op waar ze nu staat. Ze moet haar mooie, bruisende groene karakter, uitstekende voorzieningen en vele actieve verenigingen en evenementen veel meer uitdragen en ervan profiteren.
- Er zorgen zijn bij inwoners over de veranderingen die de omgevingsvisie met zich meebrengen. We nemen die zorgen van álle betrokkenen serieus. Vanuit de overtuiging dat we een verantwoordelijkheid hebben naar álle inwoners van Etten-Leur.

Het CDA is daarom van mening dat voor :

**Punt 1 de Werklocaties:**

Het is belangrijk dat er voldoende werkgelegenheid blijft in Etten-Leur. Het is daarom goed dat diverse locaties voor toekomstige werklocaties in beeld zijn. Wat het CDA betreft richten wij ons eerst op Etten-Leurse bedrijven, vooral die bedrijven die veel werkgelegenheid opleveren voor Etten-Leur en de regio. Bij voorkeur MBO en HBO geschoolde arbeidsplaatsen. Dit kun je alleen organiseren door zelf actief beleid op te voeren. Een goed voorbeeld is de aankoop van het Fri-Jado terrein. De werklocaties moeten wat het CDA betreft bovendien eerst worden gezocht in inbreidingslocaties. Ga hierover met de ondernemers in gesprek. Dit moet inzichtelijk maken waar en hoeveel behoefte er is of waar in de toekomst ruimte op de huidige bedrijventerreinen aanwezig is. Hiervan worden wij graag twee keer per jaar op de hoogte gehouden. Delen andere fracties deze visie?

**2 Woningbouw:**

De locaties die volgens het CDA voor woningbouw het eerst in aanmerking komen zijn: Hoge Haansberg en de Lage Vaartkant. Wanneer wij over visie spreken en ook naar de toekomst kijken sluiten wij niet uit dat de Hoge Haansberg uiteindelijk, dat zal dan rond 2040 zijn, 1800 woningen gaat krijgen en de Lage Vaartkant ongeveer 1000. Deze extra woningen moeten een extra inkomstenbron zijn als bijdrage voor de randweg. Hier kom ik zo op terug. Daarnaast dienen de extra woningen te zorgen voor de invulling voor starters en huurders, hier is enorme vraag naar. Uit gesprekken met ontwikkelaars en andere marktpartijen is naar voren gekomen dat deze aantallen haalbaar zijn. Wij hebben het dan over een opzet zoals de wijken “de Keen” en “Schoenmakershoek”. Dit als het gaat om de faciliteiten en invulling van het openbaar gebied, het aantal woningen in relatie tot de hoeveelheid groen. Dat de Lage Vaartkant een andere bouwmethode en misschien type woningen nodig heeft vanwege de hoogte of juist het gebrek daarvan is logisch maar volgens de experts uit de markt geen extreem probleem. Wat belangrijk is bij de ontwikkeling van woongebieden is dat deze toekomstbestendig zijn. Houd hiervoor de ontwikkelingen in de gaten met betrekking tot mobiliteit. Gezien de huidige situatie en de ontwikkelingen voor COVID-19 zal er echt anders worden omgegaan met woon-werkverkeer en het type woon-werkverkeer. Het thuiswerken zal zeker niet geheel stoppen na COVID-19.

Natuurlijk moet er in beeld gebracht worden en dient er overeenstemming te zijn voor wie wij de woningen gaan bouwen. Nu praten wij over een periode tot 2030 en een doorkijk naar 2040. De demografische ontwikkelingen moeten up to date zijn en de details uit deze visie moeten daarop bijtijds worden aangepast.

Ook dienen de woongebieden klaar te zijn voor perioden met langere tijd van droogte en langere regenval. Het openbaar gebied moet daarop zijn voorbereid.

Uit een eerdere enquête in 2017 is gebleken dat de inwoners in Etten-Leur, een doorgroei naar ongeveer 45.000 inwoners voor zich zagen. Met deze ontwikkelingen gaan wij daar over heen. Het is goed om bij deze visie de inwoners opnieuw te betrekken. Staan onze inwoners achter deze groei? Hoe denkt het college de inwoners hierbij te betrekken?

**3 Verkeersafwikkeling:**

Als het gaat om de verkeersafwikkeling in relatie tot de woningbouwaantallen en bedrijven(terreinen) die wij zojuist hebben genoemd, zullen wij als gemeente naar onze verwachting een noordelijke en oostelijke rondweg nodig hebben.

Gezien de huidige situatie moet gestart worden met de Oostelijke rondweg, dit met ondertunneling onder of een viaduct over het spoor. Op die manier kan de jarenlange verkeersellende in Etten-Leur Noord eindelijk worden opgelost en toekomstige ontwikkelingen aan de Oostzijde van Etten-Leur worden ontsloten.

De Noordelijke rondweg moet in de totale visie worden meegenomen, maar deze visie loopt wat het CDA betreft door tot 2040. Wij kennen de financiële positie van Etten-Leur. Wij willen geen valse verwachtingen scheppen. Veel mensen en politieke partijen die wij spreken adviseren geld te lenen nu de rente zo laag staat. Maar ook een lening zonder rente moet terugbetaald worden. Een simpele rekensom: Een noordelijke randweg a 50.000.000 euro en een Oostelijke rondweg geschat op 60.000.000 euro betekent bij een renteloze lening een aflossing van 2.750.000 euro per jaar. Bij een rente van 1,5 % betekent dit 3.660.000 euro aflossen per jaar!

Om dit te realiseren moeten we zoeken naar passende financiering. In eerste instantie via subsidiemogelijkheden en bijdragen van andere partijen als bijvoorbeeld provincie. Daarnaast stellen wij voor meer huizen te bouwen dan aangegeven in de visie die het college aan de raad heeft voorgelegd. De extra woningen moeten zorgen voor extra inkomsten voor de rondweg Noord en Oost. Graag horen wij van het college dat het achter deze zienswijze staat en hier daadkrachtig mee aan de gang gaat. Daarnaast willen wij graag dat het college de gemeenteraad elke twee maanden schriftelijk informeert over de voortgang.

Verder is een belangrijke rode draad in de verhalen van de bewoners dat er veel hinder wordt ervaren door het doorgaande en zware verkeer in Etten-Leur.

- Inwoners uit Etten-Leur Noord vragen al vele jaren om de doorstroming daar aan te pakken. De verkeersproblematiek die is ontstaan door de nieuwbouwprojecten moet nu worden aangepakt.
- Inwoners van de Rode Poort hebben vorig jaar aangegeven hoeveel hinder zij ervaren van het zware verkeer door de straat op slechts enkele meters van hun voordeur.
- De actiegroepen rondom de Aletta Jacobslaan geven eenzelfde geluid als inwoners van de Rode Poort.

- Inwoners van de Grient, Concordialaan (tussen rotonde statenlaan en Hoevenseweg), inwoners van de Hoevenseweg geven ook deze geluiden.
    - Bewoners maken zich ook zorgen om de luchtkwaliteit rond de doorgaande wegen.

Voorzitter, vandaar heeft het CDA daarop nog de volgende vragen:

- Wat is de visie van het college met betrekking van het zwaar verkeer in de wijken? Kan dit eenvoudig geweerd worden of is hier meer voor nodig?
- Voor het geluid op de gevels hanteren wij de wettelijke normen conform Bouwbesluit. Kan het College zich inspannen om bij nieuwbouwwoningen te gaan voor de geluidseisen zoals deze worden geadviseerd door de WHO?
- Gaat het college aangezien wij een actief grondbeleid voeren ook het instrument WVG inzetten op de locaties lage Vaartkant en hoge Haansberg?

Samenvattend staat het CDA dus voor meer en sneller huizen te bouwen dan het college. Deze totale opbrengsten aanwenden voor beide rondwegen. Waarbij de volgorde is: eerst Oostelijk en dan Noordelijk.  Provincie en andere externen partijen betrekken bij deze ontwikkeling en deze ook een bijdrage te laten leveren. Mogelijk er een provinciale weg van laten maken. Als deze rondwegen financieel echt niet gaan lukken dan pas de discussie te starten over alternatieve routes binnenstedelijk. Tot die tijd daarin geen keuzes te maken. Als het binnenstedelijk scenario toch besproken moet worden dan eerst terug naar de bevolking om te vragen welk varianten de voorkeur hebben. Iedereen moet dan zijn mening kunnen geven.